

SIRE

Nederlanders polariseren vaker zelf, negatieve impact in kleine kring groeit: SIRE voert opnieuw campagne

- 38% Nederlanders ervaren polarisatie in persoonlijke omgeving
- 1,7 miljoen hebben contact verminderd of verbroken met mensen in kleine kring als gevolg van polarisatie
- 5,8 miljoen mensen geven aan zelf ook te polariseren; 1,1 miljoen meer dan drie jaar geleden
- 68% denkt dat polarisatie de komende drie jaar niet af gaat nemen
- Grote toename zorgen over polarisatie

Amsterdam, 13 januari 2026 - **SIRE zet de campagne uit 2023, met de oproep 'Verlies elkaar niet als polarisatie dichtbij komt', opnieuw in. De campagne richt zich op de negatieve effecten van polarisatie in kleine kring en laat zien dat onderlinge verbondenheid belangrijk is om problematische tegenstellingen samen te overwinnen. Recent onderzoek* van DVJ Insights in opdracht van SIRE laat zien dat niet alleen het aantal Nederlanders dat nadelige gevolgen ervaart de afgelopen drie jaar fors is toegenomen, maar ook het aantal dat zelf polariseert.**

De cijfers

In 2023 ervoer 75% van de Nederlanders een toename in polarisatie. Inmiddels is dat gestegen tot 80%. Veel van hen (38%) bevestigen polarisatie in hun persoonlijke

omgeving te ervaren. Dit is voor maar liefst 1.725.000 Nederlanders reden om minder of helemaal geen contact meer te hebben met die personen.

Uit het onderzoek blijkt ook dat 5,8 miljoen mensen aangeven zelf polariserend te denken/handelen. Dit is ruim een miljoen meer dan in 2023. Een kwart heeft steeds minder begrip voor de mening van anderen, in 2023 was dit 18%. Het aandeel dat aangeeft vooroordelen te hebben over mensen met een ander standpunt steeg van 20% naar 26%. Iemand haten vanwege hun mening is met een procentpunt toegenomen (van 9% naar 10%). Dit staat voor bijna 1.500.000 Nederlanders.

Waar liggen de zorgen?

Wanneer wordt gevraagd waar men zich zorgen over maakt naar aanleiding van de toegenomen (ervaren) polarisatie, zijn de effecten van drie jaar duidelijk zichtbaar:

	2023	2026
Zorg over toename conflicten	64%	75%
Durft niet meer alles te zeggen	35%	45%
Gaat eigen veiligheid in de weg staan	29%	41%
Land wordt onbestuurbaar	30%	44%
Kunnen niet meer met elkaar in debat	37%	49%

Waar ligt het probleem?

De oorzaak van (de toegenomen) polarisatie ligt volgens de Nederlanders mede in de verharding van de samenleving (43%), waarin minder respect is voor elkaar (44%) en er minder naar elkaar wordt geluisterd (41%). Verder worden ook de toenemende kloof tussen arm en rijk en geopolitieke conflicten zoals Gaza/Oekraïne genoemd. Als grootste aanjagers van polariserend denken en handelen worden social media (72%), politiek (69%) en berichtgeving in de media (51%) aangewezen.

Waar ligt de oplossing?

Nederlanders vinden dat de weg naar minder polarisatie zowel bij onszelf als bij instituties ligt. Op persoonlijk niveau noemen zij meer respect voor andere meningen, beter luisteren en actief zoeken naar gemeenschappelijke waarden. Ook bestempelen zij betere filtering van haatberichten online, neutrale mediaberichtgeving en minder extreem taalgebruik door de politiek als belangrijk. Deze acties zouden volgens hen polarisatie kunnen verminderen.

Kees van den Bos, Hoogleraar Bestuurs- en Organisationswetenschap aan de Universiteit Utrecht: *"Polarisatie in ons land vraagt om onze aandacht, dat laten de cijfers zien. We dreigen elkaar te verliezen als we onze samenleving aan onnodige conflicten blootstellen, onterecht wantrouwen omarmen, en extreme meningsverschillen op de spits drijven. Als we polarisatie willen voorkomen dan is het belangrijk om ons echt te verdiepen in andere meningen. Niet te snel denken dat andere ideeën onzin of immoreel zijn. Luister eerst naar anderen. Ga hierbij wederzijds respectvol met elkaar om."*

Lucy van der Helm, directeur SIRE: *"Veel mensen ervaren dat de sfeer in Nederland verhardt en de maatschappelijke verbondenheid afneemt. Dit blijkt uit verontrustende cijfers: zorgen nemen toe, maar ook meedoen aan polariserend denken groeit. Het begrip voor elkaars mening neemt af, terwijl de behoefte aan verbinding groot blijft."*

Reden om de campagne te herhalen, zeker omdat we in 2023 zeer positieve resultaten zagen op het gebied van bewustwording. Onze oproep is urgenter dan ooit: herken polarisatie bij jezelf en in je omgeving voordat je mensen verliest."

De campagne is de komende tijd zichtbaar via SIRE.nl, TV, radio, bioscoop, buitenreclame, online, sociale media en in dagbladen en tijdschriften.

— Noot voor redactie —

Vragen en/of interviewverzoeken aan SIRE en/of Kees van den Bos:

Monique van den Berg - Zestify PR & Communicatie

monique@zestify.nl

06 15 90 73 54

*** Onderzoeksverantwoording**

- 0-meting DVJ Insights december 2025 i.o.v. SIRE. Onderzoeksverantwoording: Methode: online kwalitatief onderzoek. Steekproef N=1.031. Samenstelling: Nederlanders >18 jaar, representatief voor geslacht, leeftijd, Nielsen regio en opleiding. Referentie: Gouden Standaard.

Materialen

- Persbericht PDF (bijlage)
- [Diverse HR campagnebeelden](#) (download link)
- Infographic met meer onderzoeksdata (bijlage)
- [Campagnevideo's](#) (YouTube)
- Creditlijst (bijlage)